

Essence, kinds and legal principles of co-operation of Government service of fight against economic criminality of Ministry of internal affairs of Ukraine with law enforcement and supervisory authorities are defined.

УДК [061.2:351.74](430+438)

О. С. Проневич

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ НАСЕЛЕННЯ У ЗДІЙСНЕННІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА ПОЛЬЩІ

Виявлено специфіку німецької та польської національних доктрин участі населення у здійсненні поліцейської діяльності, а також охарактеризовано стан організаційно-правового забезпечення функціонування квазіполіцейських інституцій.

Безумовним пріоритетом діяльності органів охорони правопорядку будь-якої країни є зміцнення безпеки в суспільстві. Комплексний характер вирішуваних завдань у сфері публічної безпеки передбачає консолідацію зусиль органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства. Ефективність поліцейської діяльності значною мірою залежить від наявності розвиненої нормативно-правової бази та збалансованих інституційних механізмів мобілізації зацікавлених суб'єктів до розбудови локальних систем безпеки. За цих умов імперативом є залучення населення до охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки. Станом на сьогодні сформовано усталені підходи до організації охорони правопорядку за участю громадян, які мають високий рівень правосвідомості та спроможні якісно виконувати окремі завдання щодо захисту життя і здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань. В умовах модернізації Української держави нагальною необхідністю є урахування позитивного зарубіжного досвіду запровадження нових організаційних форм забезпечення правопорядку і надання населенню допомоги у виявленні та усуненні загроз для охоронюваного блага. Досить показовим і прийнятним для України у цьому відношенні є досвід Німеччини та Польщі, де створено належні умови для функціонування громадських формувань з охорони публічного порядку. У вітчизняній поліцейській інституції належної уваги дослідженню означеної проблеми не приділялося.

Метою статті є виявлення специфіки німецької та польської національних доктрин залучення населення до здійснення поліцейської діяльності, а також з'ясування стану організаційно-правового забезпечення функціонування квазіполіцейських інституцій.

Упродовж останнього десятиліття в Німеччині реалізується концепція «партнерство заради безпеки», що передбачає участь населення у здійсненні моніторингу стану публічної безпеки в

територіальних громадах. Визнаючи соціальну значущість концепції, Г. Корфес та К. Сессар констатують, що результати «партнерства заради безпеки» не завжди можливо виразити у конкретних цифрах, оскільки «воно є не засобом, а структурною моделлю вирішення проблем боротьби зі злочинністю» [1, с. 73].

Однією з найефективніших «моделей безпеки» є засновані на волонтерських засадах добровільні громадські квазіполіцейські формування [2, с. 52–53]. До цієї категорії суб'єктів поліцейської діяльності належать створені у Баден-Вюртемберзі та Гессені «добровільні поліцейські служби» та існуючі у Баварії і Саксонії «варти безпеки» [3, с. 254]. Інституціоналізація добровільних поліцейських формувань, уповноважених на здійснення «превентивної боротьби зі злочинністю», здійснюється у контексті реалізації виключної законодавчої компетенції суб'єктів федерації. Участь у їх роботі здійснюється виключно на добровільних засадах на умовах погодинної оплати праці (кількість робочого часу обмежена 40 год. на місяць). Німецька поліцейська доктрина не розглядає подібну діяльність як професійну, оскільки вона тлумачиться як суспільна функція охорони спільного блага. З іншого боку, законодавство федеральних земель містить норми щодо надання статусу посадових осіб членам добровільних поліцейських формувань при виконанні завдань з охорони публічного порядку.

«Добровільна поліцейська служба» як «частина поліцейської виконавчої служби» вперше з'явилася у травні 1963 р. в Землі Баден-Вюртемберг. Вона підпорядкована урядовій президії та перебуває в оперативному управлінні президії поліції Штутгарту і територіальних органів поліції відповідно до п. 3 § 1 Закону Баден-Вюртемберга «Про добровільну поліцейську службу» від 12 квітня 1985 р. [4]. Цей інститут зорієнтовано на виконання низки завдань у сфері охорони публічного порядку, а саме: патрулювання; інформування поліції щодо правопорушень або надзвичайних подій; моніторинг дорожнього руху, безпека будівель і споруд тощо [5]. З 1998 р. добровільна поліцейська служба також виконує завдання у сфері «комунальної кримінальної превенції», тобто запобігання правопорушенням на рівні територіальної громади. Особлива увага акцентується на забезпеченні присутності патрулів «добровільної поліцейської служби» поблизу шкіл, дитячих садків і спортивних майданчиків, встановленні і підтриманні контактів з уразливими соціальними групами. Кандидати на зарахування до складу добровільної поліцейської служби повинні прослухати базовий двотижневий теоретичний курс і пройти практичні заняття на базі підрозділів поліції готовності або навчальних центрів дирекції поліції. Надалі передбачено щорічне проходження курсів підвищення кваліфікації на базі поліцейських дільниць. Пріоритетними для вивчення є теми «право», «поліцейська тактика», «поліцейська сервісна служба», «поводження зі зброєю», «самозахист», «застосування засобів примусу» тощо. Відповідно до норм поліцейського законо-

давства Баден-Вюртемберга члени добровільної поліцейської служби при виконанні службових обов'язків наділяються статусом чиновників виконавчого органу поліції. Це дає можливість здійснення окремих поліцейських чинностей (наприклад, обшуку або «поліцейського забезпечення», тобто збереження права або майна). Водночас члени «добровільної поліцейської служби» наділені правом застосування заходів безпосереднього примусу. Наразі у складі добровільної поліцейської служби Баден-Вюртемберга перебуває 1201 особа. Рекрутування на службу відбувається з дотриманням низки обов'язкових вимог, а саме: наявності німецького громадянства; належного стану здоров'я; досягнення 18-річного віку (верхня межа встановлена у 60 років); бездоганної репутації; «політичної благонадійності»; відсутності судимості (до протипоказань віднесено: позбавлення особи волі на строк від 1 року за вчинення умисного протиправного діяння; позбавлення особи волі на строк від 6 місяців за зраду миру, державну зраду, загрозу для демократичного правопорядку, загрозу для зовнішньої безпеки; існування судової заборони щодо заміщення посад у системі публічної служби; якщо відповідно до § 61 Кримінального кодексу ФРН особа підлягає «заходам щодо виправлення і безпеки»). Виключення особи зі складу «добровільної поліцейської служби» передбачено у таких випадках: невиконання закріплених законодавчо обов'язків (неучасть у заходах щодо підвищення кваліфікації, використання форменого одягу у неслужбових цілях, невиконання розпоряджень керівника служби або наказів уповноважених посадових осіб поліції); набуття законної сили вироку суду щодо покарання за вчинення протиправного діяння; з інших причин, що «виявляють непридатність для перебування у складі добровільної поліцейської служби». Зауважимо, що зміна місця проживання у межах Землі Баден-Вюртемберг не тягне за собою припинення членства у «добровільній поліцейській службі».

Аналізуючи специфіку правового статусу членів «добровільної поліцейської служби», поліцейсти наголошують, що вони наділені правом на необхідну оборону та окремими правами у сфері захисту від загроз. Водночас констатується відсутність підстав для ототожнення «добровільної поліцейської служби» з «народним ополченням» або «міліцією». Натомість визнано, що вона є формою забезпечення контрольованої державою обмеженої участі соціально активного населення (як німців, так й іноземців, які постійно проживають на території федеральних земель) в охороні публічного порядку і безпеки. «Добровільна поліцейська служба» фактично є «громадянською альтернативою неконтрольованим об'єднанням громадян, які переконані, що спроможні самостійно піклуватися про правопорядок», та своєрідним «добровільним ангажементам для громадськості до поліцейської роботи, важливим внеском як у підвищення громадської активності, так й у покращання публічної безпеки» [6]. Монопольне право застосування державного примусу

делеговано органам охорони правопорядку, основоположним завданням яких є забезпечення публічної безпеки і захист особистих прав. На нашу думку, «добровільна поліцейська служба» є об'єктивним наслідком легітимізації держави як монополіста у застосуванні примусу, оскільки вона діє виключно на підставі державної «ліцензії».

«Варта безпеки» Баварії як форма «участі населення у забезпеченні публічної безпеки та порядку» постала відповідно до Закону «Про варту безпеки у Баварії» від 28 квітня 1997 року [7]. Кожна територіальна громада з населенням понад 20 тис. осіб може ініціювати створення «варти безпеки». Нині в Баварії функціонує 65 підрозділів «варти безпеки» у 57 територіальних громадах, включаючи й мегаполіси. Відповідно до ст. 2 Закону «Про варту безпеки у Баварії» місія членів «варти безпеки» полягає у «підтримці поліції при виконанні покладених на неї завдань, особливо у сфері боротьби з вуличною злочинністю». Згідно з п. 1 ст. 8 цього Закону члени «варти безпеки» при захисті від загроз для публічної безпеки наділені дискреційними повноваженнями («члени варти безпеки реалізують свої заходи на розсуд, продиктований обов'язком служби; вони повинні із можливих і придатних заходів обирати такі, що завдадуть якнайменшої шкоди; заходи не можуть завдати збитків, що не є співрозмірними з бажаним результатом; захід має тривати доти, доки не буде досягнута мета або до з'ясування неможливості її досягнення»). Члени «варти безпеки» наділені повноваженнями обмежувати окремі свободи особи. Зокрема, вони мають право затримання осіб, опитування, встановлення особи, видалення особи з певного місця перебування (наприклад, стадіону або іншого громадського місця у разі порушення особою публічного порядку), передачі органам поліції отриманих даних. Разом із тим вони позбавлені права застосування безпосереднього примусу. Закон зобов'язує членів «варти безпеки» зберігати таємницю у справах, до яких вони були причетні при виконанні службових чинностей. Виняток становить інформація зі службового обігу, що «є очевидною для суспільства або її значення не вимагає дотримання вимоги щодо нерозголошення». Поліцейсти стверджують, що поява «варти безпеки» зумовлена прагненням «надати можливість населенню активно підтримувати баварську поліцію без вступу на поліцейську службу», уніфікувати і формалізувати підходи до забезпечення публічної безпеки на локальному рівні, а також унеможливити створення за ініціативою населення неконтрольованих видів «допоміжної поліції». Баварська поліцейська доктрина передбачає переважне залучення «варти безпеки» для патрулювання районів, де існує «підвищена ймовірність вчинення злочинів, однак не така висока, аби потребувалася постійна присутність поліцейських».

Необхідно зазначити, що своєрідним різновидом добровільної поліцейської служби був також «добровільний поліцейський резерв» (Freiwillige Polizei-Reserve) Берліна, який з 2002 р. трансформувався

у «караульну поліцію», що забезпечує охорону стратегічних об'єктів Берліна.

Польська поліцейсько-правова доктрина передбачає надання територіальним громадам права заснування груп самооборони, об'єднаних родовою назвою «громадянська сторожа». Головною передумовою створення «громадянської сторожі» як інституції, покликаної забезпечувати публічну безпеку і порядок, є воля мешканців. Польські поліцейські наголошують на наявності низки підстав для виокремлення інституту «громадянського затримання» (закріплення у кримінальному законодавстві норм про «необхідну оборону» та «стан крайньої необхідності»; вимоги щодо затримання особи «на гарячому вчинку»; надання допомоги поліцейському; існування громадянського обов'язку повідомлення органів правопорядку про вчинення правопорушень; діяльність органів місцевого самоврядування у сфері публічної безпеки; право створення асоціацій; обов'язок співпраці поліції та гмінної (міської) сторожі з органами місцевого самоврядування і неурядовими інституціями тощо), що загалом зумовлює необхідність інституціоналізації «громадянської сторожі» як різновиду добровільної поліцейської служби. Зважаючи на вказане наголошується на доцільності інституювання і формалізації діяльності груп самооборони, що повинні обмежуватися участю у контролі за станом правопорядку на певній території, спиратися на організаційну і фінансову підтримку поліції та інших органів публічної адміністрації. «Громадянські сторожі» можуть бути організовані у формі товариств (громадських організацій) або створені на підставі ухвали ради гміни (міста). Правові засади діяльності товариств визначено нормами Закону «Про товариства» від 7 квітня 1989 р. [8]. Відповідно до ст. 45 даного Закону особи, які прагнуть заснувати асоціацію для здійснення діяльності у сфері охорони публічного порядку, зобов'язані узгодити обсяг діяльності з уповноваженим на охорону публічної безпеки міністром внутрішніх справ і адміністрацією. Форма асоціації уможливає співпрацю з органами місцевого самоврядування і органами державної влади. Слід зазначити, що співпраця з громадськими організаціями, до яких належить «громадянська сторожа», віднесена до основних завдань гміни (ч. 19 п. 1 ст. 7 Закону «Про гмінне самоврядування» від 8 березня 1990 р. [9]), поліції (ч. 3 п. 2 ст. 1 Закону «Про поліцію» від 6 квітня 1990 р. [10]) та гмінної сторожі (ч. 8 ст. 11 Закону «Про гмінну сторожу» від 29 серпня 1997 р. [11]). Ради гмін (міст) визначають організаційно-правові засади діяльності «громадянські сторожі», умови фінансового забезпечення, форми контролю, а також засади співпраці з територіальними органами поліції та гмінною (міською) сторожею. Предметне співробітництво може торкатися професійної підготовки, тактики дій спільних патрулів і способів комунікації з дільничними інспекторами поліції, передачі інформації щодо виявлених потенційних загроз і вчинених правопорушень, встановлення зв'язку «грома-

дянського патруля» з оперативною групою місцевої комендатури поліції або місцевого осередку гмінної (міської) сторожі, підготовки та використання роз'яснювально-превентивних матеріалів. Регулярне патрулювання публічних місць «громадянськими патрулями» є діяльністю, найбільш наближеною до компетенції поліції. Тому «громадянські патрулі» обов'язково повинні координувати свої ініціативи з поліцією та гмінною (міською) сторожею, а «переважною формою їх діяльності є утримання від інтервенції та негайне повідомлення поліції, а також спільне патрулювання з поліцією та гмінною (міською) сторожею, що повинно мати характер превентивного обходу визначеного району» [12].

Пріоритетність створення «громадянських патрулів» пояснюється більшою схильністю населення до співпраці з добровільними квазіполіцейськими формуваннями, аніж з класичною поліцією, яка у суспільній свідомості асоціюється переважно з репресивною діяльністю. Практика створення «громадянських патрулів» поширена на рівні повітових комендатур поліції. Так, у травні 2010 р. повітовою комендатурою поліції у Радомську спільно з повітовим староством, управлінням праці муніципалітетом і мешканцями міста започатковано реалізацію проекту «Громадянські патрулі». Правовою основою діяльності цих патрулів є закони Польщі «Про поліцію» [13], «Про покращання зайнятості та інститути ринку праці» [14], «Про гмінне самоврядування» [15], розпорядження міністра праці та соціальної політики «Про організацію інтервенційної праці і публічних робіт, а також одноразове відшкодування витрат з виплачених внесків на соціальне страхування» від 7 січня 2009 р. [16], порозуміння між повітовим комендантом поліції та президентом міста «Про засади співпраці з повітовою комендатурою поліції Радомська у рамках реалізації програми «Разом безпечніше» [17]. Метою проекту є ініціювання нової форми соціальної активності населення, формування почуття відповідальності за стан безпеки у місці проживання (роботи, навчання або відпочинку), реалізація превентивних заходів з метою запобігання злочинності, асоціальної поведінки і патологіям, зміцнення почуття безпеки мешканців міста, а також зменшення рівня безробіття. Проектом передбачено створення фінансованої територіальною громадою спеціальної інституції як своєрідної сполучної ланки між поліцією, муніципалітетом і мешканцями з питань охорони публічної порядку на території гміни. Організація «громадянських патрулів» здійснюється у контексті вирішення проблеми зайнятості у першу чергу молодих осіб, які тривалий час перебувають у статусі тимчасово безробітних. Визначено, що їх члени мають здійснювати свою діяльність у рамках виконання публічних робіт. Обов'язковою вимогою є проходження ними базового навчального курсу, проведення якого забезпечується представниками поліції, прокуратури, суду, міського осередку суспільної допомоги, повітового центру родинної допомоги, пожежної сторожі тощо.

Концептуальні засади організації та діяльності «громадянських патрулів» остаточно не визначено. Поліцейські наголошують на необхідності уніфікації вимог до кандидатів, оптимізації змісту базового навчального курсу, стандартизації форм діяльності «громадянських патрулів» тощо. Більшість учасників дискусії наполягає на доцільності встановлення єдиного стандарту верифікації кандидатів, який ґрунтувався б на таких критеріях: мінімальний вік, бездоганна репутація і авторитет серед мешканців, проживання у районі майбутнього патрулювання, відповідний стан здоров'я, відсутність судимості, цивільна правосуб'єктність та наявність публічних прав, глибоке панування базового навчального курсу, успішне проходження кваліфікаційної співбесіди та складання «тесту на справність» тощо. Пропонується до базового навчального курсу включити правову підготовку, превенцію правопорушень, техніку самозахисту, надання невідкладної медичної допомоги постраждалим особам, основи криміналістики, стандарти складання службових документів тощо. Окремо наголошується на необхідності нормативно-правового закріплення таких завдань «громадянських патрулів»: охорона місць, об'єктів і майна (наприклад, автотранспорту на паркувальних майданчиках); спостереження за місцем події, а також способом дії та поведінки правопорушників і встановлення їх словесного портрету; інформування поліції доступними засобами щодо існуючих загроз, вчинених правопорушень або спроб їх вчинення; пропагування в локальних спільнотах «моди на безпечну поведінку»; надання населенню порад щодо способів запобігання загрозам і вирішення конфліктів; поширення інформаційно-довідкових матеріалів профілактичного характеру; патрулювання публічних місць; інформування органів публічної адміністрації щодо необхідності вжиття конкретних заходів з метою підвищення рівня публічної безпеки у межах територіальної громади; ініціювання та організація цільових акцій у сфері публічної безпеки (сусідська взаємодопомога, супровід дітей по дорозі до школи) тощо.

Забезпечення публічної безпеки під час масових заходів можливо лише шляхом об'єднання зусиль поліції і населення. Проведення фінальної частини Євро-2012 накладає на органи публічної влади і суспільство велику відповідальність за безпеку людей. Досвід країн – організаторів подібних спортивних форумів свідчить про необхідність залучення населення на засадах волонтерату до забезпечення правопорядку на вулицях міст і місцях скупчення людей (наприклад, у «зонах уболівальника»). Найоптимальнішою організаційною формою участі населення у забезпеченні публічного порядку і безпеки визнано апробовані у Великобританії неозброєні «патрулі мешканців». Їх створення передбачено урядовою Програмою обмеження злочинності та асоціальної поведінки «Разом безпечніше». Міністерством внутрішніх справ і адміністрацією Польщі видано поради «Утворення та функціонування місцевих груп і

міських карт безпеки», де окремо наголошено на перспективі організації муніципальними органами у взаємодії з поліцією добровільних варт (патрулів) за участю населення: «Польська правова система дає можливість територіальним громадам створювати різні групи взаємодопомоги, у тому числі й групи самооборони для покращання стану безпеки, уповноважені виключно на вжиття превентивних заходів і надання допомоги у кризових ситуаціях поліції або іншому органу державної влади. Право інтервенції вони отримують лише у ситуаціях безпосередньої загрози. Громадянська самооборона може бути пов'язана з діяльністю поліції та органів місцевого самоврядування...» [18]. Варто зазначити, що у Польщі накопичено певний досвід організації подібних громадських формувань (наприклад, охорона публічного порядку на вулицях Щецина забезпечується добровільними мобільними вартами мешканців [19]).

Підсумовуючи зазначимо, що однією з найефективніших «моделей безпеки» є засновані на волонтерських засадах добровільні громадські квазіполіцейські формування, до яких належать «добровільні поліцейські служби» (Баден-Вюртемберг, Гессен), «варты безпеки» (Баварія, Саксонія), а також створювані територіальними громадами Польщі групи самооборони, об'єднані родовою назвою «громадянська сторожа». Вони повинні підтримувати органи поліції у сфері «комунальної кримінальної превенції» і здійснення «превентивної боротьби зі злочинністю», тобто їх діяльність передбачає виконання окремих завдань у сфері захисту від небезпеки на рівні територіальної громади. Фактично вони є громадянською альтернативою неконтрольованим об'єднанням громадян і своєрідним «добровільним ангажементам для громадськості до поліцейської роботи». Добровільні громадські поліцейські служби діють виключно на підставі державної «ліцензії», що є об'єктивним наслідком легітимізації держави як монополіста у застосуванні примусу.

Список літератури: 1. Korfes G. Sicherheitspartner im Land Brandenburg. Ergebnisse einer kriminologischen Recherche Kommunale Kriminalitätsverhütung / G. Korfes, K. Sessar. – Potsdam Innenministerium, 1998. – S. 73. 2. Künast R. Alternatives Sicherheitskonzept für Städte und Gemeinden / R. Künast // Bürgerrechte&Polizei. – 1997. – Nr. 3. – S. 52–53. 3. Mainwald K. Community Policing in USA / K. Mainwald // Mit represyjności albo o znaczeniu prewencji kriminalnej. – Kraków : Zakamycze, 2002. – S. 254. 4. Gesetz über den Freiwilligen Polizeidienst in Baden-Württemberg (FPolDG) vom 12. April 1985 // Gesetzblatt. – 1985. – S. 129. 5. Pütter N. Ehrenämtliche PolizeihelferInnen. Freiwillige Polizeidienste, Sicherheitswachen und Sicherheitspartner / N. Pütter, M. Kant // Bürgerrechte&Polizei. – 2000. – Nr. 2. – S. 34–36. 6. Bürgerengagement für Sicherheit: Erfolgsmodell «Freiwilliger Polizeidienst» in über 100 Städten und Gemeinden [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hessen.de/irj/HMdlInternet?uid=ce8609a2-f163-a401-e76c-d1505eb31b65>. 7. Gesetz über Sicherheitswacht in Bayern (Sicherheitswachengesetz – SWG) vom 28. April 1997 // Gesetz – und Verordnungsblatt. – 1997. – S. 88. 8. Ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r. // Dziennik Ustaw. – 2001. – Nr. 79. – Poz. 855 z późn. zm. 9. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. // Dziennik Ustaw. – 2001.

– Nr. 142. – Poz. 1591 z późn. zm. **10.** Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. // Dziennik Ustaw. – 2007. – Nr. 43. – Poz. 277 z późn. zm. **11.** Ustawa o strażach gminnych z dnia 29 sierpnia 1997 r. // Dziennik Ustaw. – Nr. 123. – Poz. 779 z późn. zm. **12.** Odpowiedź ministra spraw wewnętrznych i administracji na zapytanie Nr. 3270 w sprawie straży obywatelskiej [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ5.nsf/main/16F518BA>. **13.** Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. // Dziennik Ustaw. – 2007. – Nr. 43. – Poz. 277 z zm. **14.** Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. // Dziennik Ustaw. – 2004. – Nr. 99. – Poz. 1001. **15.** Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. // Dziennik Ustaw. – 2001. – Nr. 142. – Poz. 1591. **16.** Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne z dnia 7 stycznia 2009 r. // Dziennik Ustaw. – 2009. – Nr. 5. – Poz. 25. **17.** Porozumienie zawarte pomiędzy Komendantem Powiatowym Policji w Radomsku a Prezydentem Miasta Radomska «Porozumienie w sprawie ustalenia zasad współpracy z Komendą Powiatową Policji w Radomsku w ramach realizacji programu Razem Bezpieczniej» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-wspol.edu.pl/bdp/site/content/view/139/26>. **18.** Społeczne wsparcie działań policji – patrole mieszkancow dozwiadczenia btytyjskie w polskiej perspektywe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kwp.radom.pl/?id=271>. **19.** Woloszzuk D. Ruszyły patrole obywatelskie [Електронний ресурс] / D. Woloszzuk. – Режим доступу: <http://szczecin.gazeta.pl/szczecin/1,34939,111925.html>.

Надійшла до редакції 22.03.2012

Выявлена специфика немецкой и польской национальных доктрин участия населения в осуществлении полицейской деятельности, а также охарактеризовано состояние организационно-правового обеспечения функционирования квазиполицейских институций.

A specific of German and Polish national doctrines of participation of population in realization of police activity is educed, and also the state of the organizational-legal providing of functioning of kvazipolice institutes is described.

УДК 343.123.1

В. Д. Пчолкін

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Розглянуто погляди науковців на поняття та сутність оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства, його завдання та окремі напрями процесуальної регламентації в процесі реформування кримінально-процесуального законодавства України.

Організація розкриття і розслідування злочинів вимагає комплексного використання усіх наявних у розпорядженні ОВС сил і засобів. Одним з основних напрямків такого використання є